

การประเมินโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (U2T) ในเขตพื้นที่
ตำบลหนองปลิง อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์

Assessment of integrated Sub-District Economy and Social Upgrading
Projects (U2T) in the area of Nong Pling Sub-District, Nakhon Sawan Province

สาลิณี ทรัพย์รวงทอง และ วิโรจน์ ก่อสกุล

Salinee Subruangthong¹ Viroj Korsakul

นักศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Student in Master of Political Science degree (Political Science), Ramkhamhaeng University

Email: Ssalinee.minnie@gmail.com

Received December 4, 2024 Revise December 25, 2024 Accepted December 30, 2024

บทคัดย่อ

บทความวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ประเมินโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (U2T) ในเขตพื้นที่ตำบลหนองปลิง อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ 2) ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินโครงการ และ 3) เสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรค การวิจัยนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ คัดเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญแบบเจาะจงจากผู้เข้าร่วมโครงการ จำนวน 10 คน เก็บข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (U2T) ในเขตพื้นที่ตำบลหนองปลิง อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ด้านบริบท ยุทธศาสตร์ชุมชน ส่งเสริมการสร้างอาชีพใหม่ และผลิตภัณฑ์ชุมชนที่มีคุณภาพ ด้านปัจจัยนำเข้า มีความชัดเจนในกลุ่มเป้าหมายและกิจกรรม เกษตรกรสามารถยกระดับผลผลิตและมีช่องทางจัดจำหน่าย ด้านกระบวนการ มีการคัดเลือกผู้เข้าร่วมโครงการอย่างมีประสิทธิภาพ และการบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ด้านผลผลิต ผู้เข้าร่วมโครงการมีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการถ่ายทอดองค์ความรู้ 2) ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (U2T) ในเขตพื้นที่ ตำบลหนองปลิง อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ปัญหาการเบิกจ่ายงบประมาณล่าช้า ทั้งในส่วนของวัสดุ อุปกรณ์ และค่าจ้าง พร้อมข้อผิดพลาดที่ต้องแก้ไขหลายครั้ง 3) ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการดำเนินโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (U2T) ในเขตพื้นที่ ตำบลหนองปลิง อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ความร่วมมือของชุมชนและเจ้าหน้าที่ การทำกิจกรรมตามเป้าหมาย และการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรปรับกระบวนการเบิกจ่ายให้ง่ายขึ้นและจัดกิจกรรมต่อเนื่องเพื่อสร้างความยั่งยืนในชุมชน

คำสำคัญ: โครงการ U2T, การยกระดับเศรษฐกิจ, ปัญหาและอุปสรรค, การร่วมมือในชุมชน, ความยั่งยืน

Abstract

This research Article aimed to study (1) evaluate the integrated economic and social development project at the sub-district level (U2T) in the Nong Pling sub-district, Mueang Nakhon Sawan District, Nakhon Sawan Province; (2) study the problems and obstacles in project implementation; and (3) propose solutions to these problems and obstacles. This research is a qualitative study that selected key informants specifically from 10 participants in the project. Data was collected through structured interviews and analyzed using Content Analysis.

The research results were found as follows; 1) The integrated economic and social development project at the sub-district level (U2T) in the Nong Pling sub-district has improved the community's economy, promoted the creation of new occupations, and produced quality community products. In terms of input factors, there is clarity in the target group and activities, allowing farmers to enhance their production and access distribution channels. The process involved effective selection of project participants and integration with relevant agencies. Regarding outcomes, participants gained knowledge, abilities, and skills to transfer knowledge. 2) The problems and obstacles in implementing the integrated economic and social development project (U2T) in the Nong Pling sub-district include delays in budget disbursement for materials, equipment, and wages, along with errors that need repeated corrections. 3) Factors contributing to the success of the integrated economic and social development project (U2T) in the Nong Pling sub-district include community cooperation and staff involvement, conducting activities according to objectives, and support from relevant agencies. The disbursement process should be simplified, and continuous activities should be organized to ensure sustainability in the community.

Keywords: U2T project, economic enhancement, problems and obstacles, community cooperation, sustainability.

บทนำ

กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (2564) จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ส่งผลให้เกิดปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย เนื่องจากปัญหาการว่างงานของประชาชน นอกจากนี้ยังมีการเคลื่อนย้ายถิ่นฐานและบัณฑิตจบใหม่ก็ไม่สามารถหางานทำได้ ตลอดจนนักศึกษาที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ในครั้งนี้ด้วย ซึ่งนโยบายการฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย ที่มุ่งเน้นไปที่การฟื้นฟูเศรษฐกิจฐานราก ภายใต้ “พ.ร.ก. ให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019” ได้ลงมาสู่ชุมชนจำนวนมาก ซึ่งโครงการต่าง ๆ ควรได้รับการบูรณาการอย่างเป็นระบบ เพื่อให้โครงการต่าง ๆ ได้รับการพัฒนาอย่างยั่งยืน เป็นรูปธรรม และก่อให้เกิดประสิทธิภาพอย่างแท้จริง ตลอดจนการนำไปสู่การเป็นชุมชนสมรรถนะสูง

เพื่อให้เกิดการบูรณาการโครงการเป็นระบบ และมีประสิทธิภาพ สามารถแก้ไขปัญหาของชุมชนได้อย่างแท้จริงนั้น ทางมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ จึงได้ใช้องค์ความรู้มีอยู่ มาดำเนินการบูรณาการงานร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ ภายในจังหวัดนครสวรรค์และจังหวัดอุทัยธานี เพื่อให้การทำงานบูรณาการนี้สามารถยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลที่สามารถนำไปสู่การลดความยากจนอย่างมีเป้าหมายชัดเจน มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์มีขอบเขตการปฏิบัติงานโครงการ ครอบคลุมจังหวัดนครสวรรค์และจังหวัดอุทัยธานี รวมพื้นที่ทั้งหมด 20 ตำบล รวมถึงเขตพื้นที่ตำบลหนองปลิง อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งเป็นพื้นที่ในการดำเนินการโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (U2T) ซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับดูแลโดยคณะเทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ เนื่องจากตำบลหนองปลิงเป็นชุมชนกึ่งเมือง อาชีพหลักของประชาชนในพื้นที่ส่วนใหญ่ คือ เกษตรกร ซึ่งการเกษตรภายในตำบลส่วนใหญ่ยังประสบปัญหาภัยแล้ง และขาดความรู้ในการทำการเกษตรที่ดี และถูกต้อง นอกจากนี้ยังขาดการต่อยอด สร้างอาชีพจากผลผลิตจึงจำเป็นต้องดำเนินการพัฒนาอาชีพเกษตรกรภายในตำบลหนองปลิง เพื่อให้เกษตรกรทำเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ และนำผลผลิตที่ได้มาต่อยอดสร้างรายได้ให้แก่ประชาชนในตำบลหนองปลิง เพื่อให้เกิดการบูรณาการอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นระบบ ตามตัวชี้วัดของโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (U2T) ของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมนั้น การประเมินโครงการถือเป็นเครื่องมือที่จะสะท้อนให้เห็นถึงบริบทในด้านต่าง ๆ ในกระบวนการทำงานในทุกชั้นของโครงการที่มีความน่าเชื่อถือ นอกจากนี้การประเมินโครงการยังช่วยแสดงให้เห็นถึงผลการดำเนินงาน ผลของโครงการที่มีต่อประชาชน ชุมชนตำบลหนองปลิง และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้การประเมินโครงการยังเป็นเครื่องมือที่ช่วยต่อการตัดสินใจของผู้บริหารในการตัดสินใจพัฒนา แก้ไขปัญหา ตลอดจนการตัดสินใจดำเนินการโครงการต่อหรือยุติการดำเนินโครงการในระยะต่อไป

เนื่องจากโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (U2T) เป็นโครงการใหม่ ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะ

ประเมินโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (U2T) ในเขตพื้นที่ตำบลหนองปลิง อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ และเนื่องจากตำบลหนองปลิง อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ เป็นชุมชนที่มีความน่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง เป็นชุมชนกึ่งเมือง ซึ่งมีความหลากหลายของประชากรที่แตกต่างกันอย่างสิ้นเชิงมีประชากรอันดับที่สาม คือ เกษตร รองจากการประกอบอาชีพรับราชการ พนักงานของรัฐและพนักงานบริษัทเอกชน และโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (U2T) มีเป้าหมายที่จะเข้ามาสร้างอาชีพ พัฒนาอาชีพ ยกระดับเศรษฐกิจ ทางด้านการค้า ตลาด และเศรษฐกิจหมุนเวียน ซึ่งถือเป็นโครงการที่น่าสนใจต่อตำบลหนองปลิง อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์เป็นอย่างมาก ดังนั้นเพื่อให้ได้ทราบถึงผลการประเมินโครงการปัญหาและอุปสรรค ตลอดจนแนวทางในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคโครงการ โดยผลการวิจัยในครั้งนี้จะสามารถเป็นฐานข้อมูลและเป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุง แผนการดำเนินโครงการโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (U2T) ในระยะถัดไปให้มีประสิทธิภาพและเป็นระบบมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อประเมินโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (U2T) ในเขตพื้นที่ตำบลหนองปลิง อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (U2T) ในเขตพื้นที่ตำบลหนองปลิง อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์
3. เพื่อศึกษาแนวทางในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (U2T) ในเขตพื้นที่ตำบลหนองปลิง อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์

การทบทวนวรรณกรรม และแนวคิด

ประเภทรูปแบบการประเมิน

รูปแบบการประเมินเกือบทั้งหมดพัฒนามาจากต่างประเทศ ซึ่งในประเทศไทย ศิริชัย กาญจนวาสี (2545) สรุปว่ามีรูปแบบการประเมิน 28 รูปแบบ บางรูปแบบยังไม่รู้จักกันแพร่หลายในประเทศไทย จึงยังไม่มีผู้บัญญัติศัพท์รูปแบบดังกล่าวอย่างเป็นทางการ ดังนั้น เพื่อป้องกันความเข้าใจที่อาจจะคลาดเคลื่อนได้ บางรูปแบบ และรายละเอียดบางส่วนจึงอาจใช้การทับศัพท์และมีภาษาอังกฤษกำกับไว้ บางรูปแบบจะใช้ภาษาอังกฤษว่า Approach หรือ Technique รูปแบบการประเมินทั้ง 28 รูปแบบ แบ่งเป็นกลุ่มได้ 4 กลุ่ม ดังนี้ ศิริชัย กาญจนวาสี (2545)

1. กลุ่มที่เน้นการตัดสินใจด้วยวิธีเชิงระบบ
  2. กลุ่มที่เน้นการตัดสินใจด้วยวิธีเชิงธรรมชาติ
  3. กลุ่มที่เน้นตัดสินใจด้วยวิธีเชิงระบบ และมีภาษาธรรมชาติ
  4. กลุ่มที่เน้นตัดสินใจด้วยวิธีเชิงธรรมชาติ
2. รูปแบบการประเมินที่ได้รับความนิยมและมีแนวโน้มจะได้รับความนิยมรูปแบบการประเมินที่มีอิทธิพลและได้รับความนิยมนำมาใช้กันมาก มี 4 รูปแบบ คือ

- 1)รูปแบบการประเมินที่ยืดหยุ่นของไทเลอร์ (Tyler)
- 2)รูปแบบสนองความต้องการของสเตก (Stake)
- 3)รูปแบบที่ช่วยในการตัดสินใจแบบชิปปี้ ของสตฟเฟิลบีม (Stufflebeam)
- 4)รูปแบบการประเมินประสิทธิผลการอบรมของเคิร์กแพททริก (Kirkpatrick)

3. รูปแบบที่ช่วยในการตัดสินใจแบบชิปปี้ ของสตฟเฟิลบีม (Stufflebeam) ได้พัฒนารูปแบบการประเมิน โดยใช้กระบวนการวิเคราะห์สิ่งที่ประเมินอย่างครอบคลุม เพื่อให้ได้สารสนเทศที่เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจทางเลือกต่างๆ ของผู้บริหารที่เรียกว่ารูปแบบการประเมิน CIPP (Context Input Process Product Evaluation Model) โดยใช้วิธีการเชิงระบบ การใช้รูปแบบการประเมิน CIPP อย่างถูกต้องและก่อประโยชน์สูงสุด ต้องลงมือประเมินตั้งแต่ก่อนเริ่มงาน ขณะดำเนินงาน และการประเมินหลังจากสิ้นสุดการดำเนินงานแล้ว รูปแบบการประเมิน CIPP แบ่งการประเมินออกเป็น 4 ส่วน ตามลำดับพัฒนาการของการดำเนินงาน 3 ระยะ ดังต่อไปนี้

การประเมินก่อนเริ่มดำเนินงาน การประเมินในช่วงนี้จะเป็นการประเมิน เพื่อวางแผนอันเป็นการกำหนดวัตถุประสงค์ และวิธีการดำเนินงาน จัดทำสิ่งต่างๆ อาจเป็นโครงการ กิจกรรม หรือหลักสูตร ซึ่งจะทำให้การประเมินใน 2 ส่วน คือ

1. การประเมินบริบท (Context Evaluation) การประเมินบริบทเป็นการประเมินความต้องการจำเป็น เพื่อกำหนดการดำเนินงาน โดยการประเมินสภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ตลอดจนปัญหาอุปสรรคต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น วิธีการประเมินจะการใช้การบรรยายและเปรียบเทียบปัจจัยนำเข้าที่ได้รับจริงกับสิ่งที่คาดหวัง บริบทของสังคม เศรษฐกิจ การเมืองที่คาดหวังกับที่เป็นจริง รวมทั้ง วิเคราะห์สาเหตุของความไม่สอดคล้องระหว่างความเป็นจริงและสิ่งที่คาดหวังดังกล่าว

2. การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) เป็นการตรวจสอบความพร้อมด้านทรัพยากร ที่ใช้ในการดำเนินงานทั้งปริมาณและคุณภาพ ตลอดจนระบบบริหารจัดการที่วางแผนไว้เพื่อวิเคราะห์และกำหนดทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดที่จะทำให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ภายใต้ทรัพยากรที่มีอยู่ วิธีการประเมินใช้การบรรยายและวิเคราะห์ทรัพยากรที่มีอยู่ รวมถึงกลยุทธ์และกระบวนการดำเนินงานที่เป็นไปได้ อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด การประเมินในข้อ 1. และ 2. นำไปสู่การวางแผน ซึ่งควรจะต้องมีการวิเคราะห์ความเหมาะสมของสิ่งที่จะดำเนินการ โดยพิจารณาความสอดคล้อง ความสมบูรณ์ ประสิทธิภาพ ความเหมาะสมของการบริหาร ผลกระทบและความเป็นธรรม ความเป็นไปได้ทั้งทางด้านแผนงาน แผนเงิน และแผนกำลังคน ฯลฯ

การประเมินขณะดำเนินงาน (Process Evaluation) เป็นการประเมินกระบวนการนั่นเอง อันเป็นการศึกษาจุดอ่อนจุดแข็ง ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงาน สาเหตุที่ทำให้ไม่สามารถดำเนินงานตามแผนได้ เป็นการจัดหาสารสนเทศเพื่อนำมาปรับปรุงการดำเนินงานได้อย่างทันท่วงที การประเมินขั้นตอนดังนี้จะมีความสำคัญต่อความสำเร็จของสิ่งที่จะดำเนินการ

การประเมินหลังสิ้นสุดการดำเนินงาน (Product Evaluation) เป็นการประเมินผลผลิตของสิ่งที่ประเมินเพื่อจะตอบคำถามให้ได้ว่าการดำเนินงานประสบความสำเร็จตามแผนที่วางไว้หรือไม่ ผลผลิตเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือไม่ คุ่มค่าหรือไม่เพียงใด การดำเนินงาน การประเมินหลังสิ้นสุดการดำเนินงานจะพิจารณาผลลัพธ์และประเมินผลกระทบของการดำเนินงานทุกๆ ด้าน ซึ่งมักใช้เทคนิคการติดตามผลหรือศึกษาย้อนรอย (Follow up Study หรือ Tracer Study) ผลการประเมินจะให้สารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับอนาคตของการดำเนินงานว่าควรคง ปรับ ขยายการดำเนินการ หรือควรสิ้นสุดการดำเนินงานไปตามเวลาที่กำหนดไว้ หรือควรยกฐานะเป็นการดำเนินงานประจำ เป็นต้น

การประเมินโดยใช้รูปแบบ CIPP เป็นที่นิยมใช้กันแพร่หลายมากที่สุด ทั้งโครงการทั่วไป และโครงการทางการศึกษา รวมทั้งหลักสูตรในระดับต่างๆ เพราะว่าการประเมินให้สารสนเทศที่ครอบคลุม มีการพิจารณาถึงสภาพแวดล้อมต่างๆ ประกอบด้วย อย่างไรก็ตามบางครั้งมีการนำรูปแบบการประเมินแบบนี้ไปใช้ โดยไม่ครบตามขั้นตอนด้วยการตัดการประเมินบริบทออก ทำให้สารสนเทศที่ได้ลดคุณค่าลง และมีผลต่อการตัดสินใจได้

สรุปได้ว่า รูปแบบการประเมินที่มีผู้รวบรวมไว้มี 28 รูปแบบ แต่รูปแบบที่นิยมใช้กันมากมี 4 รูปแบบ คือ รูปแบบการประเมินที่ยึดจุดมุ่งหมายเป็นหลักของไทเลอร์ รูปแบบการประเมินที่เน้นการตัดสินใจคุณค่าหรือการตอบสนองรูปแบบการประเมินที่ช่วยในการตัดสินใจของสตีเฟลเบิร์กที่เรียกว่าซีบีพี รูปแบบการประเมินประสิทธิผลการฝึกอบรมของเคิร์กแพททริก และรูปแบบการประเมินที่ยึดทฤษฎี การประเมินแบบ CIPP เป็นการประเมินที่ครอบคลุมองค์ประกอบของระบบทั้งหมด ซึ่งผู้ประเมินจะต้องกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินที่ครอบคลุมทั้ง 4 ด้าน กำหนดประเด็นของตัวแปรหรือตัวชี้วัด กำหนดแหล่งข้อมูลผู้ให้ข้อมูล กำหนดเครื่องมือการประเมิน วิธีการที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล กำหนดแนวทางการวิเคราะห์ข้อมูล และเกณฑ์การประเมินที่ชัดเจน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้วิธีการวิจัยเอกสารและการวิจัยภาคสนาม ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยกำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) โดยผู้วิจัยได้ใช้วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) จากผู้เข้าร่วมโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (U2T) ในเขตพื้นที่ตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ ที่ร่วมโครงการตลอดระยะเวลาดำเนินโครงการจำนวน 10 คน โดยพิจารณาจากคุณสมบัติดังต่อไปนี้

1. ผู้ปฏิบัติงานโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (U2T) ในเขตพื้นที่ตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 8 คน ได้แก่ อาจารย์ที่ปรึกษา 2 คน ผู้ปฏิบัติงานประเภทประชาชน 2 คน นักศึกษา 2 คน บัณฑิต 2 คน และ

2. ผู้เข้าร่วมโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (U2T) ในเขตพื้นที่ตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 2 คน ได้แก่ ประชาชนชาวบ้าน 1 คน และเกษตรกร 1 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้าง โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ตามกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งแบบสัมภาษณ์ประกอบไปด้วยข้อมูล 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการประเมินโครงการ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการดำเนินการ และด้านผลการดำเนินการของโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (U2T) ในเขตพื้นที่ตำบลหนองปลิง อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคในการประเมินโครงการ

ส่วนที่ 2 ปัญหา อุปสรรค โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (U2T) ในเขตพื้นที่ตำบลหนองปลิง อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์

ส่วนที่ 3 แนวทางในการแก้ไขปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (U2T) ในเขตพื้นที่ตำบลหนองปลิง อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์

วิธีรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

เนื่องจากในงานวิจัยนี้ มีการเก็บรวบรวมข้อมูล จากการศึกษาเอกสารและจากการสัมภาษณ์ ดังนั้น การเก็บรวบรวมข้อมูลในงานวิจัยชิ้นนี้ มีการแบ่งข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน คือ

1. การวิจัยภาคสนาม โดยใช้วิธีการสื่อสารกับผู้ถูกสัมภาษณ์ ซึ่งเป็นการสอบถามตามวัตถุประสงค์ในการศึกษาวิจัยถึงวิธีการประเมินโครงการ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการดำเนินการ และด้านผลการดำเนินการของโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (U2T) ในเขตพื้นที่ตำบลหนองปลิง อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคในการประเมินโครงการ และแนวทางในการแก้ไขปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (U2T) ในเขตพื้นที่ตำบลหนองปลิง อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์

ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการวิจัยโดยดำเนินการอยู่บนหลักการรักษาสิทธิของผู้ให้ข้อมูล ด้วยการป้องกันสิ่งที่คาดว่าจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ให้ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ขออนุญาตผู้ให้ข้อมูลในการใช้การบันทึกเสียงเครื่องมือในการสัมภาษณ์ และอธิบายให้ผู้ให้ข้อมูลทราบล่วงหน้าว่า ในระหว่างการสัมภาษณ์ ถ้าหากผู้ให้ข้อมูลไม่ยินดียตอบคำถาม หรือขอยุติการให้ข้อมูลก็สามารถทำได้และในกรณีที่ผู้ให้ข้อมูลไม่อนุญาตให้ใช้เครื่องบันทึกเสียงหรือการบันทึกภาพ แต่ยินดีให้ข้อมูลผู้วิจัยจะทำการจดบันทึกข้อความสำคัญโดยจัดทำบันทึกรายละเอียดหลังเสร็จสิ้นการสัมภาษณ์แล้ว

การสัมภาษณ์ทุกครั้ง ผู้วิจัยได้ให้ความเคารพในสิทธิของผู้ให้ข้อมูล โดยผู้วิจัยให้เกียรติ สร้างความไว้วางใจ แนะนำตนเอง อธิบายถึงวัตถุประสงค์และขอความร่วมมือในการดำเนินการสัมภาษณ์ โดยให้เป็นไปด้วยความเต็มใจของผู้ให้ข้อมูล

2. การวิจัยเอกสาร โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นเอกสารและสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การบริหารงาน บทความจากหนังสือ ผลงานวิจัย ตลอดจนแนวคิดจากแหล่งต่างๆ ได้แก่ การค้นหาข้อมูลจาก อินเทอร์เน็ต และรายงานในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ จากห้องสมุดของสถาบันการศึกษา แหล่งข้อมูล สาธารณะ ได้แก่ เว็บไซต์ต่าง ๆ เป็นต้น

ในการตรวจสอบข้อมูลผู้วิจัยนำข้อมูลทั้งหมดดำเนินการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้าด้านข้อมูล (triangulation) (สุภางค์ จันทวานิช, 2553) วิธีตรวจสอบคือการตรวจสอบแหล่งข้อมูลโดยพิจารณาจาก แหล่งข้อมูลบุคคลที่ต่างกัน

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ผ่านการบันทึกข้อมูลภาคสนาม โดยในการบันทึกข้อมูล นั้น ผู้วิจัยได้บันทึกประเด็นสำคัญตามคำถามในแบบสัมภาษณ์ โดยรูปแบบคำถามจะอาศัยปัญหาและ วัตถุประสงค์ของการวิจัย แล้วกำหนดเป็นประเด็นต่าง ๆ เพื่อให้ครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการศึกษาวิจัย ด้วย วิธีการพรรณนาตามประเด็นคำถามวิจัยที่ได้กำหนดเป็นกรอบในการศึกษา และมีการวิเคราะห์เชิงเนื้อหาเพื่อ นำไปสู่นำเสนอผลการวิจัย

ขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการพรรณนา

1. ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ มาทำการสรุปประเด็น จัดลำดับความสำคัญ และ ลักษณะ ของข้อมูล

2. นำชุดข้อมูลที่ได้มาทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาจากตำรา ข้อเขียน บทความ และ ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดการประเมินโครงการแบบ CIPP Model เพื่อให้ได้ทราบถึงลักษณะที่มีความ คล้ายคลึงกันและแตกต่างกันของข้อมูล

3. นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์และจากการศึกษาจากตำรา ข้อเขียน บทความ และผลงานวิจัยที่ เกี่ยวข้องมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกันอย่างเป็นระบบ และนำไปสู่การเชื่อมโยงข้อมูลเข้าด้วยกัน แสดง ความสัมพันธ์ของข้อมูลมาเขียนพรรณนาเป็นผลการศึกษา และ อภิปรายผล

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย ดังนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อประเมินโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (U2T) ในเขตพื้นที่ตำบลหนองปลิง อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์

การประเมินโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (U2T) ในเขตพื้นที่ ตำบล หนองปลิง อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์

1. ด้านบริบท โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (U2T) ในเขตพื้นที่ ตำบลหนองปลิง อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์มีการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายไว้อย่าง เหมาะสม กับสถานการณ์และนโยบายของรัฐบาล เพราะโครงการฯ มีเป้าหมายมุ่งที่จะยกระดับเศรษฐกิจของ ประชากรในชุมชนให้เกิดภูมิคุ้มกันจากการใช้ชีวิตและการประกอบอาชีพ ในสถานการณ์การระบาดของโรคโค

โควิด-19 มีการส่งเสริมผู้ที่มีความพร้อมและสามารถเป็นตัวอย่างในการสร้างอาชีพใหม่ให้กับคนในชุมชน มีการส่งเสริมการสร้างผลิตภัณฑ์ชุมชนการส่งเสริมการขาย ทำให้มีรายได้โดยรวมสูงขึ้น เป็นการยกระดับให้กับชุมชนให้สามารถสร้างรายได้ของตนเอง และครัวเรือน เพิ่มสมรรถนะของการประกอบอาชีพเกษตรกรรมที่สามารถผลิตพืชผลเพื่อจำหน่ายทั้งในตลาดชุมชน และตลาดภายในจังหวัดนครสวรรค์ อีกทั้งเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ประสบปัญหาด้านการทำงาน ซึ่งประกอบด้วย บัณฑิตจบใหม่ และประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคโควิด-19 (ได้มีรายได้จากการจ้างงาน เป็นระยะเวลา 11 เดือน และผู้ที่เข้าร่วมโครงการและเป็นการช่วยให้หน่วยงานทั้งภาครัฐ และภาคเอกชนได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาพื้นที่ชุมชนให้มีความเข้มแข็งมากยิ่งขึ้น และเป็นการเก็บข้อมูลชุมชนเพื่อให้รัฐบาลสามารถใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจกำหนดนโยบายต่อไป

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (U2T) ในเขตพื้นที่ตำบลหนองปลิง อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์มีระยะเวลาในการดำเนินโครงการ 12 เดือน คือ ช่วงระหว่างเดือนมกราคม ถึง ธันวาคม 2564 แต่เนื่องจากขั้นตอนในการโอนเงินจากสำนักงบประมาณมายังมหาวิทยาลัยราชภัฏมีความล่าช้ากว่ากำหนด จึงทำให้เหลือระยะเวลาในการจ้างงาน และการดำเนินงาน 11 เดือน คือ กุมภาพันธ์ ถึง ธันวาคม 2564 ซึ่งระยะเวลามีความเหมาะสมเพียงพอที่สามารถขับเคลื่อนให้บรรลุเป้าหมายของโครงการได้ เนื่องจากโครงการดังกล่าวที่มีการกำหนดเป้าหมายเป็นกลุ่มชุมชน วิสาหกิจ หรือกลุ่มแม่บ้าน ถือได้ว่าเหมาะสม เพราะกลุ่มเหล่านี้มีความเข้มแข็งและสามารถขับเคลื่อนโครงการให้เกิดผลในระยะยาวได้ ระยะเวลาในการดำเนินโครงการในมิติของการส่งเสริมสนับสนุนถือว่าเหมาะสมแต่หากต้องการสร้างความมั่นคงแบบยั่งยืนในระยะยาวต้องใช้เวลาเพิ่ม เนื่องจากการพัฒนาแบบยั่งยืนต้องใช้ความต่อเนื่องในการดำเนินการ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินโครงการจึงควรมีการดำเนินโครงการอย่างต่อเนื่อง

สภาพแวดล้อมของโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ(U2T) ในเขตพื้นที่ตำบลหนองปลิง อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ มีความเหมาะสมกับบริบทการดำเนินงานระดับปานกลาง เนื่องเป็นสภาพพื้นที่ และสภาพอากาศจะส่งผลต่อการส่งเสริมด้านการประกอบอาชีพของเกษตรกรที่มักจะมีปัญหาแหล่งน้ำ และอากาศแปรปรวน จากสภาพแวดล้อมในเขตพื้นที่ ตำบลหนองปลิง อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ เป็นสังคมเมืองมีประชากรแฝง ทั้งคนไทย และต่างชาติ มาก แต่สำหรับกลุ่มประชากรเป้าหมายถือว่ามีความศักยภาพในการร่วมขับเคลื่อนโครงการ

มีการประสานงานที่ก่อให้เกิดความร่วมมืออย่างมีประสิทธิภาพในการขับเคลื่อนโครงการฯ ให้บรรลุตามเป้าหมาย ทั้งในส่วนขององค์กรท้องถิ่น กลุ่มต่างๆ ที่เข้าร่วมโครงการ มีการให้ความร่วมมือจากหน่วยงานในชุมชนเป็นอย่างดีในทุกด้าน

2. ด้านปัจจัยนำเข้า โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (U2T) ในเขตพื้นที่ตำบลหนองปลิง อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ มีความชัดเจนในเรื่องของกลุ่มเป้าหมาย และกิจกรรมที่ต้องการทำให้เกิดผลลัพธ์ ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับโครงการฯ มีความชัดเจนอย่างเป็นรูปธรรม เกษตรกร

ที่เป็นตัวแทนเข้าร่วมโครงการสามารถยกระดับผลผลิตของตนเองได้เพิ่มขึ้น มีช่องทางการจัดจำหน่าย และมีเครื่องมือในการช่วยในการประกอบอาชีพ

มีการชี้แจงโครงการจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (U2T) ในเขตพื้นที่ตำบลหนองปลิง อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ อย่างเหมาะสม โดยในระยะแรกเรื่องของการได้ข้อมูลโครงการอาจทำให้ประชากรในชุมชนไม่เข้าใจในบริบทของการทำโครงการมากนัก ซึ่งเห็นได้จากการให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมครั้งแรกๆ หลังจากที่ได้ปรับการให้ข้อมูล โดยผ่านผู้นำท้องถิ่นไปถ่ายทอดต่อให้กับคนในชุมชน และการเป็นตัวอย่างที่ดีของผู้นำ ทำให้สามารถดำเนินโครงการฯ ได้จนบรรลุตามเป้าหมาย โดยภาพรวมถือว่ามีความเหมาะสม และชัดเจนต่อแนวทางการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืนแม้ต้องปฏิบัติงานภายใต้การเกิดโรคระบาดโควิด-19

การสนับสนุนงบประมาณในการปฏิบัติงานโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (U2T) ในเขตพื้นที่ตำบลหนองปลิง อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ มีความเหมาะสมกับกิจกรรมดี โดยเฉพาะการใช้จ่ายงบประมาณที่สามารถสร้างรายได้ต่อครัวเรือนของกลุ่มเป้าหมายได้อย่างแท้จริง แต่เนื่องจากงบประมาณโดยส่วนมากเป็นงบประมาณสำหรับการจ้างงานของนักศึกษา บัณฑิตจบใหม่ และประชาชนในชุมชนที่ตกงานด้วยผลกระทบจากโควิด-19 จำนวน 20 คน (นักศึกษา 5 คน ค่าจ้าง 5000 บาทต่อเดือน บัณฑิตจบใหม่ 10 คน ค่าจ้าง 15000 บาทต่อคน ประชาชน 5 คน ค่าจ้าง 9000 บาทต่อเดือน) จึงทำให้งบประมาณสำหรับการพัฒนาพื้นที่ชุมชนในบางกิจกรรมที่จำเป็นต้องส่งเสริมอาชีพให้เกิดความยั่งยืนอาจไม่เพียงพอ แต่ก็สามารถทำให้ประสบความสำเร็จได้แม้จะมีงบประมาณจำกัด

บุคลากรมีความตั้งใจในการปฏิบัติงานโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (U2T) ในเขตพื้นที่ตำบลหนองปลิง อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ มีความตั้งใจ ทุ่มเทในการปฏิบัติงานดีมาก มีความพร้อมในการค้นคว้าข้อมูลที่เป็น และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ มีความร่วมแรง ร่วมใจในการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความมุ่งมั่นที่ผลสัมฤทธิ์ของงาน เนื่องจาก เป็นคนที่อยู่ในวัยใกล้เคียงกันและคนในพื้นที่ จึงมีความรู้สึกร่วมในการมุ่งมั่นปฏิบัติหน้าที่แม้จะพบกับอุปสรรคทั้งในเรื่องของบุคคล ระยะเวลา สภาพภูมิอากาศ และกฎระเบียบก็สามารถปฏิบัติงานจนบรรลุเป้าหมาย

3. ด้านกระบวนการ การดำเนินโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (U2T) ในเขตพื้นที่ ตำบลหนองปลิง อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ มีการดำเนินการคัดเลือกผู้เข้าร่วมโครงการอย่างมีประสิทธิภาพในการดำเนินการคัดเลือกผู้เข้าร่วมโครงการฯ มีการประชาสัมพันธ์ชี้แจงเป้าหมาย กิจกรรม ของโครงการ โดยมี อบต. ผู้นำหมู่บ้าน กลุ่มเกษตรกร เข้ารับฟัง มีการให้แสดงความต้องการเข้าร่วมโครงการ หลังจากนั้นสัมภาษณ์ผู้ที่สมัครใจเข้าร่วม และลงพื้นที่สำรวจความพร้อมของผู้ที่สมัครใจ จึงทำให้ได้ผู้เข้าร่วมโครงการที่มีความพร้อมที่จะร่วมพัฒนาตามเป้าหมายรูปแบบการคัดเลือกผู้เข้าร่วมโครงการมีประสิทธิภาพ ตามกลุ่มประเภทของผู้สมัคร และประเภทของลักษณะงาน โดยเฉพาะกลุ่มบัณฑิตที่มีการคัดเลือกจากการสัมภาษณ์ และทักษะด้านการใช้งานคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศที่เกี่ยวข้อง

มีการบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยมีการบูรณาการกับหน่วยงานภาครัฐที่เป็นองค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง ผู้นำชุมชน ผู้นำหมู่บ้าน และผู้นำกลุ่มต่างๆ เป็นอย่างดี และได้รับการตอบรับการขอความช่วยเหลืออยู่เสมอ เนื่องจากเขตพื้นที่ ตำบลหนองปลิง อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ตำบลหนองปลิงเป็นเขตพื้นที่ที่มีความแตกต่างของอาชีพ และประชากร บางกลุ่มเป็นข้าราชการ ประชากรแฝง ค้าขาย และเกษตรกร จึงจำเป็นต้องอาศัยหน่วยงานราชการเป็นตัวกลางการประชาสัมพันธ์ ขอความร่วมมือจากประชาชนในพื้นที่ ซึ่งได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานต่างๆ ได้ดี

การดำเนินโครงการฯ ได้รับงบประมาณจากกระทรวง อว. เมื่อมีการดำเนินโครงการ จึงมีการติดตามประเมินผลโครงการฯ จากหน่วยงานส่วนกลางที่ได้รับมอบหมายจากกระทรวง อว. ในการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับโครงการในทุกด้าน ซึ่งการติดตามประเมินผลอาจจะยังไม่ครอบคลุมทุกมิติ และไม่ต่อเนื่อง เนื่องจากการติดตามผลการดำเนินงานหน่วยงานที่รับผิดชอบไม่ได้ลงติดตามผลเอง แต่ใช้วิธีการให้ผู้ดำเนินโครงการกรอกข้อมูลตามแบบฟอร์มส่งผ่านระบบด้วยตนเอง

สำหรับเขตพื้นที่ ตำบลหนองปลิง อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ นั้นมีผู้เข้าร่วมโครงการฯ หลากหลายกลุ่ม ถือว่าได้ผลตอบรับจากผู้เข้าโครงการฯ ในระดับดี และผลที่เกิดขึ้นกับผู้เข้าร่วมโครงการเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน จนทำให้มีผู้สนใจเพิ่มเติมหลังจากทำโครงการฯ ไปแล้ว เพราะเห็นถึงการสร้างอาชีพ มีรายได้เพิ่มขึ้น และเกิดความยั่งยืน เมื่อสอบถามผู้เข้าร่วมโครงการพบว่ามีความพึงพอใจในระดับมาก เนื่องจาก เป็นโครงการที่ช่วยเหลือชุมชนอย่างเป็นรูปธรรม

4. ด้านผลผลิต ผู้เข้าร่วมโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (U2T) ในเขตพื้นที่ ตำบลหนองปลิง อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ มีความรู้ ความสามารถและทักษะที่สามารถนำไปถ่ายทอดองค์ความรู้ต่อได้ ผู้เข้าร่วมโครงการฯ ที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย หลังจากที่ผ่านมาโครงการฯ แล้วความรู้ ความสามารถและทักษะที่สามารถนำไปถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับผู้ที่สนใจต่อได้ผู้เข้าร่วมมีทักษะการถ่ายทอดความรู้ และมีทักษะการปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้องได้เป็นอย่างดี

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (U2T) ในเขตพื้นที่ตำบลหนองปลิง อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (U2T) ในเขตพื้นที่ ตำบลหนองปลิง อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์

กระบวนการดำเนินงานโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (U2T) ในเขตพื้นที่ ตำบลหนองปลิง อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ต้องปรับปรุงให้ยืดหยุ่นในด้านการเบิกจ่ายงบประมาณสนับสนุนโครงการ การจ่ายเงินเดือนผู้ปฏิบัติงานโครงการอย่างตรงเวลาทุกเดือน และควรให้มีการจัดกิจกรรมโครงการฯ นี้ต่อไป เพื่อช่วยให้ชุมชนที่ได้เข้าร่วมโครงการเกิดความยั่งยืนในการประกอบอาชีพ การทำโครงการฯ ด้วยเขตพื้นที่ดังกล่าวเป็นสังคมเมือง มีความแตกต่างมากเรื่องของรายได้ของประชากร ในการเลือกกลุ่มเป้าหมายจึงสำคัญมาก หากมีโครงการฯ ในอนาคต จะต้องมีการคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายที่สนใจจริงๆ ในส่วนของการดำเนินการเบิกจ่ายงบประมาณมักจะพบปัญหาในเรื่องของเอกสารเนื่องจากต้องดำเนินการตาม

ระเบียบราชการ และประกอบกับผู้ปฏิบัติไม่เคยมีประสบการณ์ในการทำงานในหน่วยงานราชการมาก่อน ประกอบกับการเบิกจ่ายต้องเบิกจ่ายผ่านหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการเงินของมหาวิทยาลัยราชภัฏ นครสวรรค์ซึ่งมีการดำเนินโครงการในหลายพื้นที่จึงทำให้มีฎีกาเบิกจ่ายเป็นจำนวนมาก จึงทำให้เกิดความล่าช้าในการเบิกจ่ายหากมีการดำเนินการในอนาคตควรมีการจัดทำตัวอย่าง การเพิ่มผู้รับผิดชอบในการเบิกจ่ายรวมถึงการให้ความรู้แก่ผู้ปฏิบัติงานเพื่อลดปัญหาความผิดพลาดในการจัดทำเอกสารประกอบการเบิกจ่ายงบประมาณ

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อศึกษาแนวทางในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (U2T) ในเขตพื้นที่ตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง นครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์

ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการดำเนินโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (U2T) ในเขตพื้นที่ ตำบลหนองปลิง อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์

ปัจจัยที่ทำให้โครงการฯ เกิดความสำเร็จ คือการร่วมมือกันของคนในชุมชน กับเจ้าหน้าที่โครงการ ทำกิจกรรมตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ การให้ความร่วมมือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้นำชุมชน ตัวแทนหมู่บ้าน ผู้นำกลุ่มต่างๆ และประชาชนในชุมชนทุกๆ ท่าน รวมถึงผู้ปฏิบัติงานประจำโครงการ คือผู้มีความสำคัญในการขับเคลื่อนโครงการจนกระทั่งประสบความสำเร็จ การร่วมมือกันทำงานด้วยความมุ่งมั่นต่อผลสัมฤทธิ์ของทุกฝ่าย ตั้งแต่ฝ่ายกำหนดนโยบาย การนำนโยบายไปปฏิบัติด้วยความมุ่งมั่นตั้งใจ และการประสานสัมพันธ์ระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน จึงทำให้เกิดผลสำเร็จเป็นอย่างดี

แนวทางในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (U2T) ในเขตพื้นที่ตำบลหนองปลิง อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์

1.ในด้านการเบิกจ่ายงบประมาณควรให้ยึดหยุ่นคล่องตัวและเหมาะสมกับการดำเนินโครงการฯ

1.1.ควรมีการให้ความรู้กับผู้เกี่ยวข้องให้เข้าใจแนวปฏิบัติที่ชัดเจน และหากมีการดำเนินการต่อในอนาคตควรมีผู้รับผิดชอบงานด้านการเบิกจ่ายโดยเฉพาะเนื่องจากเป็นงานที่ต้องดำเนินการให้ถูกต้องตามระเบียบราชการและเนื่องจากการเบิกจ่ายมีหลายรายการในแต่ละพื้นที่จึงทำให้เกิดการกระจุกตัวของงานอยู่ที่ฝ่ายการคลังของมหาวิทยาลัย

1.2.การจ่ายเงินเดือนผู้ปฏิบัติงานโครงการอย่างตรงเวลาทุกเดือน

1.3. ควรให้มีการจัดกิจกรรมโครงการฯ นี้ต่อไป เพื่อช่วยให้ชุมชนที่ได้เข้าร่วมโครงการเกิดความยั่งยืนในการประกอบอาชีพ

อภิปรายผล

การประเมินโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (U2T) ในเขตพื้นที่ ตำบลหนองปลิง อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ผู้วิจัยนำเสนอผลการอภิปรายตามวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้

1. การประเมินโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (U2T) ในเขตพื้นที่ ตำบลหนองปลิง อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์

1.1 ด้านบริบท พบว่า มีการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายไว้อย่างเหมาะสม ทั้งนี้เพราะโครงการนี้กำหนดให้มีการดำเนินการในสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 ซึ่งมีผลกระทบในการใช้ชีวิตของประชาชนที่ไม่สามารถเดินทางข้ามจังหวัด และยังส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ ประชาชนขาดรายได้ เมื่อมีการดำเนินโครงการฯ โดยมีเป้าหมายยกระดับเศรษฐกิจในชุมชนให้เกิดภูมิคุ้มกันจากการใช้ชีวิตและการประกอบอาชีพ ส่งเสริมผู้ที่มีความพร้อมและสามารถเป็นตัวอย่างในการสร้างอาชีพใหม่ให้กับคนในชุมชน ส่งเสริมการสร้างผลิตภัณฑ์ชุมชน ส่งเสริมการขาย ทำให้มีรายได้โดยรวมสูงขึ้น อีกทั้งเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ประสบปัญหาด้านการทำงาน ซึ่งประกอบด้วย บัณฑิตจบใหม่ และประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคโควิด-19 ได้มีรายได้จากการจ้างงาน สอดคล้องกับแนวคิดของ Thomas R. Dye (อ้างถึงใน วราภรณ์ ทรัพย์รวงทอง, 2557) กล่าวว่า นโยบายสาธารณะ คือ สิ่งที่รัฐบาลเลือกที่จะกระทำหรือไม่ทำ สอดคล้องกับแนวคิด James E. Anderson (อ้างถึงใน วราภรณ์ ทรัพย์รวงทอง, 2557) ที่มองว่านโยบายสาธารณะเป็นการกระทำบางอย่างที่มีการวางวัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขปัญหาหรือเกี่ยวข้องกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งสอดคล้องกับทฤษฎี CIPP Model ตามแนวคิดของสุนิรัตน์ จันทรรัถ (2555) การประเมินสภาวะแวดล้อมเป็นการพิจารณาความจำเป็นที่จะต้องจัดทำโครงการดังกล่าว การชี้ประเด็นปัญหา ตลอดจนการพิจารณาความเหมาะสมของเป้าหมายโครงการ

1.2 ด้านปัจจัยนำเข้า พบว่า มีความชัดเจนในเรื่องของกลุ่มเป้าหมาย และกิจกรรมที่ต้องการทำให้เกิดผลลัพธ์ชัดเจนเป็นรูปธรรม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการดำเนินโครงการฯ ทำให้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการสามารถยกระดับผลผลิตของตนเอง มีช่องทางการจัดจำหน่าย และมีเครื่องมือในการประกอบอาชีพที่เหมาะสมและทันสมัย การใช้ปัจจัยงบประมาณสามารถสร้างรายได้โดยรวมของกลุ่มเป้าหมายได้อย่างแท้จริง บุคลากรมีความตั้งใจ พยายามในการปฏิบัติงานดีมาก มีความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความมุ่งมั่นที่ผลสัมฤทธิ์ของงาน สอดคล้องกับแนวคิดของเสาวลักษณ์ แสนโรจน์ (2559) ลักษณะโครงการที่ดีจะต้องจัดทำขึ้นจากข้อมูลจริง ซึ่งผ่านการวิเคราะห์แล้วและตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ มีรายละเอียดของวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่ชัดเจน มีความเชื่อมโยงกันสัมพันธ์กันระหว่างวัตถุประสงค์กับกิจกรรม และได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารของหน่วยงานรวมทั้งมีทรัพยากรที่เหมาะสมและเพียงพอในการปฏิบัติงานโครงการ สอดคล้องกับแนวคิดของสุนิรัตน์ จันทรรัถ (2555) กล่าวว่าการประเมินด้านปัจจัยนำเข้า เป็นการประเมินเพื่อพิจารณาถึงความเหมาะสม ความเพียงพอของทรัพยากรที่จะใช้ในการดำเนินโครงการ ตลอดจนเทคโนโลยีและแผนของการดำเนินงาน

1.3 ด้านกระบวนการ พบว่ามีการดำเนินการคัดเลือกผู้เข้าร่วมโครงการอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งเพราะในการคัดเลือกผู้เข้าร่วมโครงการกระทำโดยการมีส่วนร่วมโดยการประชาคมชี้แจงเป้าหมาย กิจกรรมของโครงการฯ รับฟังความต้องการ สัมภาษณ์และลงพื้นที่สำรวจความพร้อมของผู้ที่สมัครใจเข้าร่วมโครงการฯ มีการบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งระดับหน่วยงาน ผู้นำชุมชน ผู้นำหมู่บ้าน และผู้นำกลุ่มต่างๆ

งบประมาณที่ได้รับจากกระทรวง อว. มีการนำมาใช้จัดกิจกรรมได้อย่างเหมาะสมและมีการติดตามประเมินผลโครงการฯ จากหน่วยงานส่วนกลาง สอดคล้องกับแนวคิดของสุนีรัตน์ จันทรรัก (2555) กล่าวว่า การประเมินด้านกระบวนการเป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบกิจกรรม เวลา ทรัพยากรที่ใช้ในโครงการ ภาวะผู้นำ การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการ

1.4 ด้านผลผลิต พบว่า ผู้เข้าร่วมโครงการฯ มีความรู้ ความสามารถและทักษะที่สามารถนำไปถ่ายทอดองค์ความรู้ต่อได้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในการดำเนินโครงการฯ เป็นการดำเนินการแบบมีส่วนร่วม ผู้เข้าร่วมโครงการได้เรียนรู้ ผ่านการปฏิบัติโดยมีผู้ปฏิบัติงานเป็นพี่เลี้ยงตลอดระยะเวลาของโครงการและยังมีการจัดกิจกรรมถ่ายทอดองค์ความรู้ไปยังชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของ เสกสรรค์ สายสีสด และคณะ (2565) ได้ศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารและความพึงพอใจต่อโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ) (U2T) ของประชาชนในเขตตำบลนาดี อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานีพบว่า ประชาชนในตำบลนาดีมีความพึงพอใจต่อโครงการ U2T ในภาพรวม อยู่ใน ระดับความพึงพอใจมากที่สุด รองลงมาคือมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทุกข้อ ได้แก่ การดำเนินโครงการ U2T ทำให้มีภาพลักษณ์ที่ดีต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานีมากที่สุด รองลงมาคือพึงพอใจต่อการเปิดเทศกาลกินผัก ปลอดภัย ณ ศูนย์ OUTLT และพึงพอใจต่อการถ่ายทอดองค์ความรู้จากทางมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

2. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (U2T) ในเขตพื้นที่ ตำบลหนองปลิง อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ต้องปรับปรุงด้านการเบิกจ่ายงบประมาณทั้งในส่วนของวัสดุ อุปกรณ์ และค่าจ้างที่เบิกจ่ายล่าช้า และมีข้อผิดพลาดต้องแก้ไขหลายครั้ง ระยะเวลาในการดำเนินโครงการยังไม่สามารถระบุได้ว่าจะทำให้เกิดความยั่งยืน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการดำเนินการเบิกจ่ายงบประมาณต้องอิงระเบียบราชการและต้องดำเนินการเบิกจ่ายโดยฝ่ายการเงินของมหาวิทยาลัยซึ่งมีภาระงานจำนวนมาก ประกอบกับการที่ผู้ปฏิบัติงานส่งเอกสารที่ใช้ในการเบิกจ่ายไม่ครบถ้วน และไม่สอดคล้องกับระเบียบราชการจึงต้องทำการแก้ไขหลายครั้ง ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของ อัฐพล อินตะเสนา และคณะ (2564) ได้ศึกษาปัญหาและความต้องการการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย) ตำบลคำเตย อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย) ตำบลคำเตย อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม อยู่ในระดับมาก

3. แนวทางในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (U2T) ในเขตพื้นที่ตำบลหนองปลิง อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์

1.ด้านการเบิกจ่ายงบประมาณควรให้ยึดหยุ่นคล่องตัวและเหมาะสมกับการดำเนินโครงการฯ มีการให้ความรู้กับผู้เกี่ยวข้องให้เข้าใจแนวปฏิบัติที่ชัดเจน และมีผู้รับผิดชอบงานด้านการเบิกจ่ายโดยเฉพาะ

2.ควรให้มีการจัดกิจกรรมโครงการฯ นี้ต่อไป เพื่อช่วยให้ชุมชนที่ได้เข้าร่วมโครงการเกิดความยั่งยืนในการประกอบอาชีพ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการเบิกจ่ายต้องยึดระเบียบทางราชการประกอบกับผู้ปฏิบัติงานขาด

ความเข้าใจในระเบียบการเบิกจ่ายและมีภาระงานที่ต้องดำเนินการในพื้นที่ในระยะเวลาที่จำกัด สอดคล้องกับแนวคิดของเสาวลักษณ์ แสนโรจน์ (2559) ได้กล่าวว่า การประเมินโครงการเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำมาพิจารณาตัดสินใจโครงการโดยนำสารสนเทศที่ได้มาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เพื่อประกอบการตัดสินใจว่าควรดำเนินการต่อ หรือ ปรับเปลี่ยน ปรับปรุง ขยายผล หรือ มีแนวทางดำเนินการอย่างไร ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร

ข้อเสนอแนะของการวิจัย

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

- 1.ด้านบริบท ผู้ร่วมโครงการควรมีความเข้าใจในวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการอย่างชัดเจน ควรมีการทบทวนเป้าหมายของโครงการร่วมกันตลอดระยะเวลาของการดำเนินโครงการ
- 2.ด้านปัจจัยนำเข้า ทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินโครงการมีความสำคัญในการทำให้เกิดความสำเร็จ เนื่องจากการดำเนินโครงการฯ เป็นโครงการระยะสั้น ผู้ปฏิบัติงานมาจากหลายภาคส่วน ดังนั้นจึงต้องมีแผนบริหารความเสี่ยงเพื่อให้สามารถดำเนินโครงการได้ตามเป้าหมาย
- 3.ด้านกระบวนการ การติดตามประเมินผลโครงการฯ ควรทำการประเมินโดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วนและทุกระดับเพื่อให้สะท้อนผลการดำเนินโครงการได้อย่างครอบคลุมและควรประเมินเป็นระยะ ๆ ตลอดระยะเวลาของการดำเนินโครงการ
- 4.ด้านผลผลิต ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการฯ เกิดองค์ความรู้สามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพและถ่ายทอดองค์ความรู้สู่ชุมชนได้ แม้โครงการจะสิ้นสุดแล้วแต่ผู้เข้าร่วมโครงการควรมีการจัดเก็บองค์ความรู้ เรียนรู้ ต่อยอดให้เหมาะกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงเพื่อให้เกิดความยั่งยืนในการประกอบอาชีพ

ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยในครั้งต่อไป

จากผลการวิจัยข้างต้นมีข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยในครั้งต่อไปดังนี้

1. ควรมีการสำรวจความคิดเห็นและความต้องการของชุมชนอย่างละเอียด เพื่อให้สามารถปรับปรุงโครงการให้ตรงกับความต้องการและปัญหาที่แท้จริงของชุมชนได้มากขึ้น
2. ควรทำการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับผลกระทบระยะยาวของโครงการ U2T ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน เพื่อให้เห็นภาพรวมที่ชัดเจนขึ้นเกี่ยวกับความยั่งยืนและการเติบโตของชุมชน

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (2564).รายงานประจำปี 2564 สำนักงาน

ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม จัดทำหนังสือรายงานประจำปี 2564
วรารณณ์ ทรัพย์รวงทอง. (2557). เอกสารประกอบการสอนนโยบายสาธารณะและการวางแผน. ลพบุรี:

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.

ศิริชัย กาญจนวาสี. (2545). ทฤษฎีการประเมิน (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สุนิรัตน์ จันทรรัก. (2555). แบบจำลอง CIPP Model. ค้นเมื่อ 16 สิงหาคม 2565, จาก <https://www.gotoknow.org/posts/453748>
- สุภางค์ จันทวานิช. (2553). วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ.(พิมพ์ครั้งที่ 18). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ แห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสกสรร สายสีสอด และคณะ. (2565). พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารและความพึงพอใจต่อโครงการยกระดับ เศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ) (U2T) ของประชาชนในเขตตำบลนาดี อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี. วารสารวิทยาการจัดการ คณะ วิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม, 4(1), 88-105
- เสาวลักษณ์ แสนโรจน์ . (2559). การประเมินโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนระดับหมู่บ้าน จังหวัด ปัตตานี. สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- อัฐพล อินตะเสนา และคณะ. (2564). ปัญหาและความต้องการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบ บูรณาการ (1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย) ตำบลคำเตย อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม. วารสาร สังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 5(4), 41-47